

Τα κέρδη των κολεγίων και η σπουδή της αναθεώρησης

Του Ανδρέα Γ. ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ*

Στον δημόσιο διάλογο για τη συνταγματική αναθεώρηση επιχειρείται να παρουσιαστεί η επιχειρηματική επέλαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ως κοινωνική προσφορά κάποιων μη κερδοσκοπικών οργανισμών, που για το καλό της χώρας και της νεολαίας μας θα αποτελέσουν τα πρότυπα αριστείας και αξιών στο εθνικό εκπαιδευτικό μας σύστημα. Προς χάριν μάλιστα αυτής της εκδοχής ακούγονται και πολλά για την παρακμή της δημόσιας παιδείας και των λειτουργιών της. Είναι απαραίτητο να ξεκινήσουμε από το οικονομικό μέρος για να βγουν στην επιφάνεια τα πραγματικά κίνητρα. Παρά το σημερινό περιοριστικό καθεστώς, οι επιχειρήσεις ιδιωτικής εκπαίδευσης εμφάνισαν το διάστημα 1999-2003 ανοδική πορεία με 7% ετήσια αύξηση των εισπράξεων. Τα κολέγια καυχώνται ότι αναλώνουν 20 εκατ. ευρώ ετησίως για διαφήμιση, ενώ οι συνολικές πωλήσεις υπηρεσιών εκπαίδευσης ήταν, το 2004, 175 εκατ. ευρώ, ποσόν που ανεβαίνει, αν λάβει κανείς υπόψη άδηλους τζίρους επιχειρήσεων που δεν δημοσιεύουν οικονομικά στοιχεία. Με τη νομιμοποίηση θα ισχυροποιηθούν οι ακαδημαϊκοί τους τίτλοι και θα εκτιναχθούν τα δίδακτρα πολύ ψηλότερα. Ιδού λοιπόν η μια πραγματική διάσταση που ερμηνεύει ίσως τη σπουδή και την κινητοποίηση των αρμοδίων. Ο μεσσιανισμός του ιδιωτικού πανεπιστημίου. Οι θιασώτες της αναθεώρησης επικαλούνται πολλαπλά οφέλη, όπως:

α) Θα σταματήσει η διαρροή εγκεφάλων και συναλλάγματος. Η εθνική μας υποδομή είναι υπερεπαρκής, υπό την προϋπόθεση ότι θα αντιμετωπιστεί με σοβαρότητα. Η κυβέρνηση θα πρέπει να αποφασίσει αν θα υποστηρίξει τις υπάρχουσες υποδομές ή θα ακυρώσει το έργο που επιτελούν.

β) Θα γίνουμε σούπερ μάρκετ εκπαίδευσης. Η χώρα μας έχει σήμερα τις υποδομές να εκπαιδεύσει τα ελληνόπουλα, έναν πληθυσμό που συνεχώς μειώνεται λόγω της υπογεννητικότητας. Μπορούμε να γίνουμε το σούπερ μάρκετ των Βαλκανίων, των παρευξείνιων χωρών, των μεσογειακών και αραβικών κρατών; Φυσικά όχι αιφνιδίως, όχι για εύπορα στρώματα και οπωσδήποτε όχι χωρίς μελέτη.

γ) Θα δημιουργηθούν ποιοτικά πρότυπα. Η πιστοποίηση των ιδιωτικών θεωρείται πανάκεια, αλλά κανείς δεν πιστεύει ότι θα υπάρξει αξιόπιστος και αδιάβλητος οργανισμός για την αξιολόγησή τους. Επίσης είναι κωμικό για μια χώρα να επιζητεί τις ξένες δυνάμεις για να τη χειραγωγήσουν στον δρόμο της αρετής και της ποιότητας! Αυτός εξάλλου είναι ο ορισμός του ραγιαδισμού.

δ) Ώθηση στην έρευνα. Η έρευνα είναι αναπόσπαστη από ένα ποιοτικό πανεπιστήμιο, γιατί αναζωογονεί τη γνώση. Είναι πρόθυμα τα ιδιωτικά να επενδύσουν σε δαπανηρές εργαστηριακές υποδομές; Ή μήπως θα χορηγούν εκπαιδευτικές άδειες στους καθηγητές τους για έρευνα στο εξωτερικό; Είναι αυτό δυνατό στο πλαίσιο της επιχειρηματικής λειτουργίας;

ε) Σύνδεση πτυχίων με την αγορά εργασίας. Τα ιδιωτικά θα στραφούν σε επενδύσεις με ελάχιστο κόστος και μέγιστο κέρδος (οικονομικά, μανάτζμεντ κ.λπ.) και θα στρεβλώσουν περισσότερο την ήδη βεβαρημένη αγορά εργασίας για τους πτυχιούχους.

Επίλογος Η αντίθεση των ελληνικών πανεπιστημίων στην ιδιωτική εκπαίδευση δεν προέρχεται από φόβο αναμέτρησης και σύγκρισης. Οι απόφοιτοί μας γίνονται κήρυκες των ποιοτικών σπουδών όταν διαπρέπουν στα μεταπτυχιακά στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ και καταλαμβάνουν σπουδαίες πανεπιστημιακές θέσεις. Η επιμονή μας στο δημόσιο χαρακτήρα της εκπαίδευσης προέρχεται από την πεποίθηση ότι έτσι δεν κινδυνεύει να χειραγωγηθεί από επιχειρηματικά συμφέροντα και, όταν λειτουργεί με ποιοτικές προδιαγραφές και διαφάνεια, διαπλάθει επιστήμονες χρήσιμους στο κοινωνικό σύνολο, με προσωπικότητα και αποδοχή στην αγορά εργασίας καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους. Αυτή νομίζουμε πως είναι η πραγματική πρόκληση των καιρών.

* Ο Α. Ανδρέοπουλος είναι καθηγητής, τ. πρύτανης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου